

Istuntoasiakirja

**B9-0350/2022 }
B9-0352/2022 }
B9-0353/2022 }
B9-0356/2022 }
B9-0359/2022 }
B9-0363/2022 } RC1**

6.7.2022

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan mukaisesti

joka korvaa seuraavat päätöslauselmaesitykset:

B9-0350/2022 (The Left)

B9-0352/2022 (Verts/ALE)

B9-0353/2022 (Renew)

B9-0356/2022 (S&D)

B9-0359/2022 (PPE)

B9-0363/2022 (ECR)

Tadžikistanissa sijaitsevan Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen

tilanteesta

(2022/2753(RSP))

**Željana Zovko, Christian Sagartz, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann,
José Manuel Fernandes, Sandra Kalniete, Seán Kelly, David Lega, Traian
Băsescu, Adam Jarubas, Vladimír Bilčík, Stelios Kypouropoulos,
Antonio López-Istúriz White, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vangelis**

RC\1259945FI.docx

PE733.817v01-00 }

PE733.819v01-00 }

PE733.820v01-00 }

PE733.023v01-00 }

PE733.826v01-00 }

PE733.830v01-00 } RC1

**Meimarakis, Luděk Niedermayer, Janina Ochojska, Stanislav Polčák,
Peter Pollák, Jiří Pospíšil, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Michaela
Šojdrová, Ivan Štefanec, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský**

PPE-ryhmän puolesta

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Karsten Lucke

S&D-ryhmän puolesta

**Engin Eroglu, Atidzhe Alieva-Veli, Petras Auštrevičius, Malik Azmani,
Nicola Beer, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel,
Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie
Loiseau, Karen Melchior, Urmas Paet, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries,
Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș**

Tudorache, Hilde Vautmans

Renew-ryhmän puolesta

Viola von Cramon-Taubadel

Verts/ALE-ryhmän puolesta

**Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Karol Karski, Elżbieta Kruk, Carlo Fidanza,
Valdemar Tomaševski, Adam Bielan, Vincenzo Sofo, Assita Kanko,
Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Witold Jan
Waszczykowski, Ladislav Ilčić**

ECR-ryhmän puolesta

Emmanuel Maurel

The Left -ryhmän puolesta

Fabio Massimo Castaldo

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Tadžikistanissa sijaitsevan Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen tilanteesta
(2022/2753(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Tadžikistanista,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
 - ottaa huomioon kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen,
 - ottaa huomioon 12. EU:n ja Tadžikistanin vuotuisen ihmisoikeusvuoropuhelun,
 - ottaa huomioon Etyjin pysyvän neuvoston kokouksessa nro 1375 Wienissä 26. toukokuuta 2022 annetun EU:n julkilausuman Tadžikistanissa sijaitsevan Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen viimeaikaisista tapahtumista,
 - ottaa huomioon 18. toukokuuta 2022 annetun Euroopan unionin Tadžikistanin-edustuston, Ranskan, Saksan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan sekä Amerikan yhdysvaltojen suurlähetystöjen yhteisen julkilausuman Tadžikistanissa sijaitsevan Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen tapahtumista,
 - ottaa huomioon YK:n erityisraporttien Tadžikistanin hallitukselle 11. maaliskuuta 2022 lähettämän yhteisen kirjeen,
 - ottaa huomioon vähemmistökyseksiä käsittelevän YK:n erityisraporttien 20. toukokuuta 2022 antaman lausuman,
 - ottaa huomioon Tadžikistanin ihmisoikeustilannetta käsittelevien YK:n erityisraporttien aiemmat raportit ja lausumat,
 - ottaa huomioon 23. maaliskuuta 2022 hyväksytyt YK:n ihmisoikeusneuvoston Tadžikistania koskevan yleisen määräaikaisarvioinnin loppuasiakirjan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella puhkesi mielenosoituksia toukokuussa 2022 sen seurauksena, että paikallisia asukkaita oli vainottu kuukausia marraskuun 2021 mielenosoitusten jälkeen; ottaa huomioon, että Tadžikistanin kansalaiset käyttivät Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella rauhanomaisesti oikeuttaan sanan- ja kokoontumisvapauteen osoittaakseen mieltään

yhteisöön kohdistuneita väärinkäytöksiä vastaan, kun lainvalvontaviranomaiset aloittivat heihin kohdistuneet väkivaltaiset tukahduttamistoimensa;

- B. ottaa huomioon, että 25. marraskuuta 2021 joukko lainvalvontaviranomaisia kidutti ja surmasi nuoren pamirivähemmistön edustajan Gulbiddin Ziyobekovin, jota he syyttivät apulaissyöttäjään kohdistuneesta hyökkäyksestä; ottaa huomioon, että hänen kuolemansa jälkeen järjestettiin rauhanomaisia siviilimielenosoituksia, joissa vaadittiin tutkimaan surman olosuhteita, useimpien Horugiin sijoitettujen sotilasjoukkojen vetämistä pois, sotilaallisten tarkastuspisteiden purkamista Horugissa ja äskettäin nimitetyn kuvernöörin Alisher Mirzonabotovin erottamista; ottaa huomioon, että tämän seurauksena poliisi ampui väkijoukkoon, surmasi useita mielenosoittajia ja vahingoitti monia muita;
- C. ottaa huomioon, että marraskuusta 2021 toukokuuhun 2022 hallitus ja mielenosoitusten johtajat yrittivät neuvotella kriisin ratkaisemisesta; ottaa huomioon, että mielenosoitukset alkoivat jälleen 16. toukokuuta 2022 reaktiona siihen, että Gulbiddin Ziyobekovin surmaa marraskuussa 2021 ei ollut tutkittu;
- D. ottaa huomioon, että Tadžikistanin viranomaiset väittävät, että mielenosoituksia järjestivät rikollisryhmät, joilla on yhteyksiä terroristijärjestöihin; ottaa huomioon, että poliisi hajotti mielenosoitukset väkivaltaisesti pääkaupungista Dušanbesta lähetettyjen sotilaiden tuella; ottaa huomioon, että Tadžikistanin viranomaiset ilmoittivat 18. toukokuuta 2022 erityisestä ”terrorisminvastaisesta operaatiosta” ja käyttivät tietojen mukaan kyynelkaasukranaatteja ja kovia panoksia mielenosoittajia vastaan;
- E. ottaa huomioon, että ihmisoikeusjärjestöt ovat syyttäneet Tadžikistanin viranomaisia perusihmisoikeuksien loukkaamisesta, sillä saatujen tietojen mukaan lainvalvontaviranomaiset ovat syyllistyneet pidätettyjen kidutukseen, sieppauksiin ja ryöstelyyn; ottaa huomioon, että useita ihmisiä on saanut surmansa näiden väkivaltaisten yhteenottojen aikana ja maasta on kantautunut tietoja väitetyistä teloituksista ilman oikeudenkäyntiä; ottaa huomioon, että Tadžikistanin poliisi pidätti huomattavan määrän Vuoristo-Badahšanin paikallista väestöä mielenosoitusten yhteydessä;
- F. ottaa huomioon, että riippumattomiin tiedotusvälineisiin ja kansalaisyhteiskuntaan kohdistuu yhä enemmän pelottelua, mielivaltaisia pidätyksiä ja hyökkäyksiä; ottaa huomioon, että pamirivähemmistön merkittävä edustaja, riippumaton toimittaja ja kansalaisyhteiskuntaryhtymän johtaja Ulfatkhonim Mamadshoeva pidätettiin mielivaltaisesti ja hänet asetettiin rikossyytteeseen yllyttämisestä julkisesti väkivaltaan, jotta hallituksen olisi pakko muuttaa perustuslaillista järjestystä; ottaa huomioon, että häntä uhkaa jopa 15 vuoden vankeusrangaistus; ottaa huomioon, että poliisi on luokitellut hänen tapauksensa ”salaiseksi”, minkä vuoksi sitä on mahdotonta seurata;
- G. ottaa huomioon, että tiedotusvälineiden vapautta ja sananvapautta on tukahdutettu maassa jatkuvasti vuodesta 2015 lähtien ja että Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen viimeaikaiset väkivaltaisuudet ovat lisänneet edelleen tiedotusvälineisiin kohdistuvaa painetta olla raportoimatta tapahtumista sulkemisen uhalla tai kertoa

ainoastaan valtion tukemaa versiota tapahtumista; toteaa, että myös paikallisia asukkaita vastaan on suunnattu mustamaalauskampanjoita; ottaa huomioon, että eräs Dušanben tuomioistuimista määräsi äskettäin kaksi riippumatonta bloggaajaa, Daleri Imomalin ja Abdullo Ghurbatin, pidätettäväksi kahdeksi kuukaudeksi odottamaan oikeudenkäyntiä syytettynä yhteistyöstä kiellettyjen järjestöjen ja poliittisten puolueiden kanssa ja väitetystä poliisin pahoinpitelystä;

- H. ottaa huomioon, että ainakin 13 Comission 44 -kansalaisjärjestön jäsentä, mukaan lukien Pamirin lakimiesliiton johtaja Manuchehr Kholiknazarov, Faromuz Irgashov ja Khursand Mamadshoev, pidätettiin 28. ja 29. toukokuuta 2022 tekaistujen syytteiden perusteella Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella;
- I. ottaa huomioon, että keskushallinto katkasi toukokuussa Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella internet- ja mobiiliyhteydet; ottaa huomioon, että yhteydet oli katkaistu aiemmin marraskuussa ja ne palautettiin ainoastaan osittain maaliskuun lopussa, joten Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen asukkailla ei ollut internetiä neljään kuukauteen; ottaa huomioon, että tämä on tehnyt kansainvälisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja alueen välisestä viestinnästä äärimmäisen vaikeaa ja vienyt alueen väestöltä oikeuden saada tietoa;
- J. ottaa huomioon, että suurin osa Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen väestöstä kuuluu kielelliseen ja uskonnolliseen vähemmistöön; ottaa huomioon, että Vuoristo-Badahšanin autonomiselle alueelle on perinteisesti tunnusomaista sen suhteellisen vahva ja pitkälle kehittynyt kansalaisyhteiskunta ja valtiosta riippumaton sektori; ottaa huomioon, että vuodesta 2012 lähtien Tadžikistanin viranomaisten harjoittama häirintä ja vaino Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella on säännöllisesti kärjistynyt väestön ja armeijan väliseksi väkivaltaisiksi pattitilanteiksi; ottaa huomioon, että nykyisen presidentin Emomali Rahmonin kaudella autonominen alue on joutunut asteittain Tadžikistanin viranomaisten täydelliseen valvontaan, kun ne ovat puhdistaneet hallituksen paikallisista johtajista ja tukahduttaneet kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti toimittajien toimintaa;
- K. ottaa huomioon, että Vuoristo-Badahšanin autonominen alue on Tadžikistanin köyhin alue, jonka työttömyysaste on korkein, ja että se kärsii maakunnan tärkeimmän luonnonvaran eli jalokivikaivosten hyödyntämisestä saatavien tulojen epätasaisesta jakautumisesta; ottaa huomioon, että Venäjän laiton, perusteeton ja provosoimaton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja siitä seuranneet talouspakotteet ovat vaikuttaneet vakavasti Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen talouteen;
- 1. pitää erittäin valitettavana ihmishenkien menetyksiä Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella ja tuomitsee jyrkästi Tadžikistanin viranomaisten mielenosoittajiin, toimittajiin, bloggaajiin, asianajajiin ja aktivisteihin kohdistamat väkivaltaiset tukahduttamistoimet marraskuussa 2021 ja toukokuussa 2022, kun he ilmaisivat mielipiteensä ja osoittivat mieltään rauhanomaisesti; ilmaisee vakavan huolensa Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen heikkenevästä ihmisoikeustilanteesta;

2. kehottaa Tadžikistanin hallitusta kunnioittamaan ja suojelemaan ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, mukaan lukien oikeus elämään, rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen, yhdistymisvapauteen, sananvapauteen ja tiedotusvälineiden vapauteen, Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella ja muualla maassa kansainvälisen oikeuden mukaisesti; kehottaa Tadžikistanin viranomaisia pidättymään liiallisesta voimankäytöstä mielenosoittajia vastaan ja Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen asukkaiden kohdennetusta häirinnästä;
3. tuomitsee kaikki yritykset pelotella tiedotusvälineiden työntekijöitä, ihmisoikeuksien puolustajia, riippumattomia asianajajia ja kansalaisyhteiskuntaa tai häiritä heidän laillista työtään, ja kehottaa Tadžikistanin viranomaisia lopettamaan kaiken heihin kohdistuvan häirinnän, jotta he voivat tehdä työnsä ilman esteitä tai pelkoa kostotoimista;
4. kehottaa Tadžikistanin viranomaisia vapauttamaan välittömästi mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt ja luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syytteistä sekä lopettamaan poliittisen vainon, joka kohdistuu ihmisoikeuksien puolustajiin ja mielenosoittajien vaikutusvaltaisiin kannattajiin, mukaan lukien Ulfatkhonim Mamadshoeva, Daleri Imomali, Abdullo Ghurbati, Manuchehr Kholiknazarov, Faromuz Irgashov, Khursand Mamadshoev, Chorshanbe Chorshanbiev ja Amriddin Alovatshoev;
5. kehottaa Tadžikistanin viranomaisia käynnistämään välittömästi tehokkaan ja riippumattoman tutkinnan Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen väkivaltaisista yhteenotoista toukokuun 2022 ja marraskuun 2021 mielenosoitusten aikana ja niiden jälkeen, erityisesti lainvalvontaviranomaisten edustajien voimankäytöstä, siviilien kuolemantapauksista ja saaduista tiedoista, jotka koskevat väitteitä turvallisuusjoukkojen harjoittamasta kidutuksesta, mukaan lukien väitteet rauhanomaisten mielenosoittajien ja useiden Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen kylien vakituisten asukkaiden teloituksista ilman oikeudenkäyntiä, sekä 25. marraskuuta 2021 tapahtuneesta Gulbiddin Ziyobekovin surmaamisesta; toteaa, että mielenosoittajat ovat vaatineet tutkintaa rauhanomaisesti; vaatii, että kaikki vastuussa olevat saatetaan oikeuden eteen ja että uhreille maksetaan korvauksia;
6. korostaa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden merkitystä ja kehottaa Tadžikistanin viranomaisia lopettamaan tutkinta- ja syytetoimien luokittelun ”salaiseksi”; kehottaa Tadžikistanin viranomaisia järjestämään puolustusasianajajille ja aktivisteille oikeudenmukaiset ja avoimet oikeudenkäynnit, antamaan aineelliset ja menettelylliset takeet Tadžikistanin kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti sekä sallimaan kansainvälisten järjestöjen tutkia uudelleen kaikki raportoidut ihmisoikeuksien ja ihmisarvon loukkaukset; vaatii, että kaikkia Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen mielenosoitusten ja tilanteen vuoksi pidätettyjä on suojeltava kidutukselta ja huonolta kohtelulta, heillä on oltava mahdollisuus käyttää vapaasti ja esteittä valitsemaansa asianajajaa ja riippumattomien lääkärien palveluja ja heillä on oltava vapaus pitää yhteyttä perheenjäseniinsä kansainvälisen oikeuden mukaisesti; muistuttaa, että kiduttamalla saatu tunnustus missä tahansa menettelyssä loukkaa oikeutta oikeudenmukaiseen menettelyyn ja oikeudenkäyntiin ja on poikkeuksetta

kielletty;

7. kehottaa Tadžikistanin viranomaisia palauttamaan kaikki viestintäyhteydet ja täyden internetyhteyden Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella, jotta varmistetaan, että asukkaat voivat saada tietoa, ja pidättymään viestintäyhteyksien katkaisemisesta tulevaisuudessa; kehottaa Tadžikistanin viranomaisia lopettamaan disinformaation levittämisen Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen mielenosoituksista ja tapahtumista valtiollisessa televisiossa;
8. kehottaa Tadžikistanin viranomaisia sallimaan välittömästi, rajoittamattomasti ja ehdoitta kansainvälisten humanitaaristen ja ihmisoikeusjärjestöjen pääsyn Vuoristo-Badahšanin autonomiselle alueelle, myös Rushonin alueelle, jotta ne voivat seurata tilannetta, dokumentoida ihmisoikeusloukkauksia ja avustaa uhreja; kehottaa Tadžikistanin viranomaisia esittämään avoimet kutsut kaikille YK:n erityisraportoijille ja panemaan täytäntöön kansainvälisten ja alueellisten elinten suositukset, mukaan lukien YK:n erityisraportojien ryhmän maaliskuussa 2022 antamat suositukset;
9. kehottaa Tadžikistanin viranomaisia sallimaan asukkaiden pääsyn uudelleen Vuoristo-Badahšanin autonomiselle alueelle, pitämään liikennereitit avoimina koko alueelle ja tekemään kaikkensa humanitaarisen kriisin leviämisen pysäyttämiseksi tarjoamalla väestölle hyödykkeitä ja sairaanhoitoa;
10. kehottaa Tadžikistania käsittelemään Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen asukkaiden huolenaiheita vilpittömässä mielessä ja käymään rakentavaa vuoropuhelua Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen asukkaiden ja kansalaisyhteiskunnan, kuten Comission 44 -kansalaisjärjestön, edustajien kanssa kestävän ratkaisun aikaansaamiseksi ja alueen rauhanomaisen tulevaisuuden varmistamiseksi sekä kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisten konfliktinestotoimien toteuttamiseksi;
11. yhtyy vähemmistökysymyksiä käsittelevän YK:n erityisraportoijan Fernand de Varennestin kehoitukseen lopettaa Vuoristo-Badahšanin autonomisen alueen pamirivähemmistön sorto ja suojella sitä; muistuttaa, että on tärkeää panna täytäntöön alkuperäiskansojen ja vähemmistöryhmien syrjimättömyyttä ja suojelua koskevat kansainväliset normit Tadžikistanissa, myös koulutuksen, terveyden, kulttuurin ja liike-elämän aloilla;
12. korostaa, että oikeutettua terrorismin ja väkivaltaisten ääri liikkeiden torjuntaa ei pitäisi käyttää tekosyynä, jonka varjolla tukahdutetaan opposition toimintaa, heikennetään sananvapautta tai vaikeutetaan oikeuslaitoksen riippumatonta toimintaa; muistuttaa, että on taattava kaikkien Tadžikistanin kansalaisten perusvapaudet sekä oikeusvaltio;
13. muistuttaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja tiedotusvälineiden vapaa ja riippumaton toiminta on demokraattisen yhteiskunnan kulmakivi; kehottaa siksi komissiota, Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) ja jäsenvaltioita lisäämään tukea kansalaisyhteiskunnalle, riippumattomille kansalaisjärjestöille, ihmisoikeuksien puolustajille ja riippumattomille tiedotusvälineille, jotka toimivat Tadžikistanissa, mukaan lukien rahoitus ja hätäviisumit suojelun tarpeessa oleville;

14. kehottaa EU:n edustustoa ja kansallisia diplomaattiedustustoja Tadžikistanissa seuraamaan tiiviisti tilannetta ja oikeudenkäyntejä paikan päällä, nostamaan julkisesti esiin ihmisoikeuksien puolustajien tapaukset, tukemaan ihmisoikeusloukkausten uhreja ja varmistamaan, että toteutetaan riippumattomia tutkintoimia;
15. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita nostamaan jatkuvasti esiin ihmisoikeustilanteen Tadžikistanissa ja Vuoristo-Badahšanin autonomisella alueella kansainvälisissä järjestöissä, kuten YK:ssa; kehottaa Tadžikistanin viranomaisia varmistamaan yleisen määräaikaisarvioinnin loppuasiakirjan suositusten asianmukaisen seurannan ja täytäntöönpanon;
16. kehottaa YK:ta ja EU:ta seuraamaan tiiviisti oikeusvaltioperiaatteen täytäntöönpanoa Tadžikistanissa, erityisesti kokoontumis-, yhdistymis- ja ilmaisunvapautta, myös turvallisuuteen liittyvissä kriisitilanteissa; kehottaa EU:n Dušanben-edustustoa jatkamaan aktiivista rooliaan kriisin ratkaisemisessa; kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja EUH:ta ottamaan nämä huolenaiheet esiin Tadžikistanin viranomaisten kanssa erityisesti EU:n ja Tadžikistanin seuraavan ihmisoikeusvuoropuhelun yhteydessä ja toteuttamaan kaikki tarvittavat diplomaattiset toimet, jotta Tadžikistanin viranomaiset saadaan tosiasiallisesti tehostamaan ihmisoikeuksien kunnioittamista;
17. pyytää neuvostoa, EUH:ta ja komissiota sisällyttämään ihmisoikeudet ja kansalaisyhteiskunnan kuulemisen osaksi kaikkia EU:n, sen jäsenvaltioiden ja Tadžikistanin välisiä vuoropuheluja ja pitämään kiinni sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskevasta EU:n sitoumuksesta;
18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, EU:n Keski-Aasian erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n ihmisoikeusneuvostolle sekä Tadžikistanin presidentille, hallitukselle ja parlamentille.